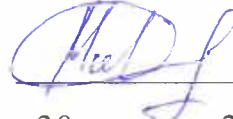

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Михайло ФІАЛКА

«30» серпня 2025 р.

СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРАВООХОРОННОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: К «Безпека та оборона»
(шифр найменування галузі знань)

Спеціальність: К9 «Правоохоронна діяльність»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Правоохоронна діяльність»
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Форма навчання: денна, заочна

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник:

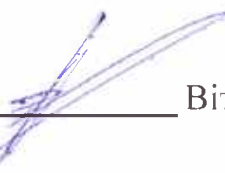
Професор кафедри права (№702), кандидат юридичних наук,
професор Ірина КАЗАНЧУК

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри права гуманітарно-правового факультету:

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

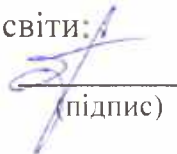
Завідувач кафедри права
доктор юридичних наук, професор _____

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ

Погоджено з представником здобувачів освіти:

аспірант

(підпис)

Владислав ЕМЕЦЬ
(ім'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладачів

ПІБ: Казанчук Ірина Дмитрівна

Посада: професор кафедри

Наукова ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: професор

Перелік дисциплін, які викладає:

- «Адміністративне судочинство»;
- «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»;
- «Правові основи превентивної діяльності правоохоронних органів»

Напрями наукових досліджень:

- актуальні проблеми розвитку адміністративного права та процесу;
- судові та правоохоронні органи України;
- адміністративно-правові засади охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки;
- public relations в діяльності органів Національної поліції

Профайл викладача: Тел.: +380995008258

E-mail: irinakazanchuk@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4269-2749>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі Mentor

2.Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр, в якому викладається дисципліна	1
Мова викладання	українська
Тип дисципліни	обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / кількість годин	<u>денна</u> : 4 кредити ЄКТС /120 годин (64 год. аудиторних, з яких: лекції – 32 год., практичні (семінарські) заняття – 32 год.; СРЗ – 56 год.); <u>заочна</u> : 4 кредити ЄКТС /120 годин (8 год. аудиторних, з яких: лекції – 4 год., практичні (семінарські) заняття – 4 год.; СРЗ – 112 год.);
Види навчальної діяльності	лекції, семінарські/практичні заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль - <i>диференційний залік</i>
Пререквізити	«Історія держави і права зарубіжних країн», «Історія держави і права України», «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Юридична деонтологія»

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення - надати здобувачам вищої освіти знання та розуміння щодо предметної області професійної правничої діяльності як необхідної бази для вивчення галузевих правових дисциплін, а також формування розуміння змісту професійної правничої діяльності юриста як носія цінностей громадянського (вільного демократичного) суспільства, гаранта верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Завдання - сприяння оволодінню основними категоріями та принципами професійної правничої діяльності та вироблення практичних навичок їх застосування на практиці; ознайомити здобувачів вищої освіти з майбутньою професією, історією її виникнення, становлення та розвитку, функціями та особливостями професії юриста; ознайомити здобувачів вищої освіти з принципами юридичної деонтології, міжнародними стандартами професійної юридичної діяльності; особливостями юридичної деонтології як юридичної науки; сприяння оволодінню знань про види юридичної діяльності, про зміст вищої юридичної освіти, основні тенденції її розвитку; організацію навчального

процесу у закладі вищої освіти; вимогами професійної етики при виконанні юристами своїх посадових функцій; принципами й основними правилами ділової і наукової полеміки юристів; естетичними вимогами до ділової документації; ознайомлення з основними юридичними професіями та спеціальностями; формування професійного світогляду; сприяння підвищенню рівня загальної та правової культури здобувачів вищої освіти.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

Після опанування дисципліни здобувач освіти буде здатен:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності (СК)

Після опанування дисципліни здобувач освіти буде здатен:

СК 1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності; дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.

СК 2. Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.

СК 3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК 4. Здатність критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.

СК 5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК 6. Здатність аналізувати систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК 7. Здатність забезпечувати законність, правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми.

СК 8. Здатність ефективно забезпечувати публічну безпеку та порядку.

СК 9. Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.

СК 10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

СК 11. Здатність до аналізу та оцінки ризиків що впливають на вчинення адміністративних правопорушень та кримінальних злочинів (проступків).

СК 12. Здатність систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця, причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи її запобігання.

СК 13. Здатність забезпечувати охорону об'єктів державної власності, державну охорону органів державної влади України та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності.

СК 14. Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних у правоохоронній діяльності та убезпечення об'єктів повітряного транспорту.

СК 15. Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.

СК 19. Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.

СК 20. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

СК 21. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми правоохоронної діяльності убезпечення суб'єктів господарювання критичної інфраструктури та авіаційного транспорту.

СК 22. Здатність виявляти потенційно-небезпечних осіб як фактор загроз правопорядку на об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

СК 24. Здатність готувати відповідні правові документи за фактами виявлених правопорушень та організовувати заходи щодо ліквідації їх наслідків.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розуміти історичний, економічний, технологічний та культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

ПРН 6. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН 13. Знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних і кримінальних правопорушень.

4.Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика деонтологічних основ правоохоронної діяльності.

Тема 1. Поняття юридичної деонтології, її предмет, структура і завдання. Історичні аспекти виникнення та розвитку деонтологічних основ в правоохоронній сфері.

Стисла анотація.

Поняття та ознаки юридичної деонтології. Предмет юридичної деонтології. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань та передумови виникнення деонтологічних основ правоохоронної діяльності. Поняття правоохоронної діяльності. Поняття та система правоохоронних органів України. Предмет та особливості деонтологічних основ правоохоронної діяльності. Співвідношення юридичної деонтології з юридичними науками та іншими суспільними науками. Юридична деонтологія як навчальна дисципліна, її мета та завдання в освітньому процесі.

Теми лекцій: Поняття, структура і завдання юридичної деонтології. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань та передумови виникнення деонтологічних основ правоохоронної діяльності. Предмет та особливості деонтологічних основ правоохоронної діяльності.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 2. Принципи, функції та компоненти деонтологічних основ правоохоронної діяльності.

Стисла анотація.

Поняття принципів деонтологічних основ правоохоронної діяльності, їх характеристика. Функції деонтологічних основ правоохоронної діяльності.

Компоненти деонтологічних основ правоохоронної діяльності. Джерела деонтологічних основ правоохоронної діяльності: поняття та види.

Теми лекцій: Принципи та функції деонтологічних основ правоохоронної діяльності. Компоненти деонтологічних основ правоохоронної діяльності. Джерела деонтологічних основ правоохоронної діяльності.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 3. Загальна характеристика юридичної діяльності.

Стисла анотація.

Методологічні підходи до розуміння (вивчення) юридичної діяльності. Загальна характеристика юридичної наукової діяльності. Поняття юридичної науки та її структура. Юридична діяльність як різновид соціальної діяльності. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність. Зміст юридичної діяльності. Види юридичної діяльності. Система юридичної діяльності. Функції юридичної діяльності.

Юридична діяльність та професійна діяльність юристів. Місце і значення професії юриста у суспільстві. Об'єкт та предмет юриспруденції. Методологія юриспруденції. Юриспруденція як система юридичних наук. Перспективи розвитку юриспруденції. Конфлікти в юридичній професії. Поняття, види і причини виникнення юридичних конфліктів. Суб'єкти права та треті особи як учасники юридичних конфліктів. Вирішення і попередження юридичних конфліктів. Правові способи розв'язання юридичних конфліктів.

Теми лекцій: Загальна характеристика юридичної діяльності: поняття, зміст та види. Юридична діяльність як різновид соціальної діяльності. Система юридичної діяльності.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 4. Система юридичної освіти в Україні. Характеристика суб'єктів освітньої діяльності.

Стисла анотація.

Основні характеристики системи і структури юридичної освіти. Роль та значення ліцензійних умов. Стандарти вищої (юридичної) освіти. Суб'єкти освітньої діяльності. Правовий статус закладів вищої освіти (ЗВО), які готують фахівців юридичної сфери в Україні. Завдання та види закладів вищої освіти України (ЗВО), які готують фахівців юридичної сфери. Порядок створення, реорганізації та ліквідації ЗВО. Ліцензування, атестація та акредитація закладу вищої юридичної освіти в Україні. Структура закладу вищого юридичної освіти. Управління закладом вищим юридичної освіти. Управління вищою (юридичною) освітою в Україні.

Суб'єкти освітньої діяльності в Україні. Права та обов'язки студентів. Права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників. Призначення, завдання та структура студентського самоврядування. Сучасний освітній процес в Україні: поняття та основні елементи. Характеристика окремих форм та методів навчання.

Теми лекцій: Основні характеристики системи і структури юридичної освіти в Україні. Задання та правовий статус закладів вищої освіти (ЗВО), які готують фахівців юридичної сфери в Україні. Суб'єкти освітньої діяльності в

Україні, їх права та обов'язки. Студентське самоврядування. Сучасний освітній процес в Україні.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 5. Загальна характеристика юридичної практичної діяльності та суб'єкти її здійснення.

Стисла анотація.

Поняття та зміст юридичної практичної діяльності. Загальна характеристика видів юридичної практичної діяльності. Прокурорська діяльність як вид юридичної практичної діяльності. Суддівська діяльність як вид юридичної практичної діяльності. Слідча діяльність як вид юридичної практичної діяльності. Адвокатська діяльність як вид юридичної практичної діяльності. Нотаріальна діяльність як вид юридичної практичної діяльності. Юридична консультативна діяльність як вид юридичної практичної діяльності. Юридична виконавча діяльність.

Теми лекцій: Поняття та зміст юридичної практичної діяльності. Загальна характеристика видів юридичної практичної діяльності.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота 1.

Самостійна робота здобувача освіти: підготовка до модульної контрольної роботи 1.

Модуль 2.

Змістовний модуль 2. Загальна характеристика професійної культури юриста та її компоненти.

Тема 6. Загальна характеристика професійної культури юриста.

Стисла анотація.

Поняття професійної культури юриста. Правова культура юриста як спеціаліста. Загальна культура особи. Поняття професійної культури юриста. Характеристика професійної культури юриста, її значення для якісного здійснення професійних обов'язків. Сутність норм деонтологічних основ правоохоронної діяльності, правничої етики та професійної культури. Поняття і зміст правової культури. Правова культура суспільства і особистості. Взаємовплив правової культури суспільства і представників юридичних

професій. Завдання підвищення правової культури суспільства і участь у цьому юристів. Правовий нігілізм як суспільне явище, причини його існування в Україні. Правовий нігілізм серед юристів. Шляхи подолання правового нігілізму. Вимоги які пред'являються для представника юридичної професії. Причини професійної деформації працівників юридичної сфери.

Теми лекцій: Характеристика професійної культури юриста, її значення для якісного здійснення професійних обов'язків. Сутність норм юридичної деонтології, правничої етики та професійної культури. Правовий нігілізм серед юристів. Причини професійної деформації працівників юридичної сфери.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 7. Основні компоненти професійної культури юриста.

Стисла анотація.

Поняття психологічної культури. Зміст і значення психологічної культури юриста. Правова психологія як спеціальна галузь соціальної психології. Поняття особи, її психічний склад. Особа юриста. Система психічних властивостей особи. Види темпераменту. Психологічна діагностика в юридичній практиці. Природа і сутність тестування. Політична культура: поняття, зміст, види. Структура політичної культури юриста. Політична свідомість і політична культура юриста. Політична активність і аполітичність при виконанні службових обов'язків. Специфічні умови участі у політичному житті України представників різних юридичних спеціальностей. Правоохоронні органи держави і політика. Сутність і структура етичної культури. Поняття і функції правової етики в юридичній практиці. Етична культура юристів. Характеристика змісту етичних норм, що регламентують поведінку представників різних юридичних професій. Кодекс професійної етики юриста. Службовий обов'язок юриста. Поняття професійної таємниці юриста. Присяга юриста.

Зміст і призначення естетичної культури в юридичній практиці. Поняття правової естетики, основні вимоги до правової естетики та її функції. Офіційність естетики та її стандартизація в юридичній практиці. Основні прояви правової естетики. Компоненти естетичного смаку юриста. Естетичні характеристики правових документів, вимоги до їх реквізитів. Зовнішня культура юриста: поняття, зміст і значення. Зовнішній вигляд і манери юриста. Стандартні елементи зовнішнього вигляду юриста в окремих галузях юридичної практики. Вимоги до дизайну в юридичних закладах, що забезпечують належний рівень естетики службових приміщень. Комфортність, зручність оточення при розгляді юридичних справ. Поняття моральної культури.

Роль присяги у формування морально-етичних установок. Моральні принципи та їх прояв у сфері юридичної діяльності. Поняття морально-фахового обов'язку юриста і стимули його здійснення. Поняття і значення інтелектуальної культури юриста. Основні принципи інтелектуальної культури юриста. Завдання

інтелектуальної культури. Поняття інформаційної культури. Інформація та її значення для юриста. Основні принципи одержання інформації. Економічна культура юриста. Основні принципи економічної культури та їх значення. Функції економічної культури юриста.

Теми лекцій: Зміст і значення психологічної культури юриста. Поняття та структура політичної культури юриста. Зміст і призначення естетичної культури в юридичній практиці. Моральні принципи та їх прояв у сфері юридичної діяльності.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота 2.

Самостійна робота здобувача освіти: підготовка до модульної контрольної роботи 2.

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання навчальним планом не передбачено.

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, чинним законодавством, судовою практикою.

6. Методи навчання

Словесні: пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія (під час проведення аудиторних лекцій та практичних занять); методи усного опитування, письмового та тестового контролів, що використовуються під час практичних (семінарських) занять і при проведенні модульного контролю, мають на меті перевірку та оцінювання знань, умінь та навичок, здобутих студентами у процесі вивчення дисципліни, практичних (семінарських) занять). Наочні: презентації, індивідуальні консультації (при необхідності). Самостійна робота здобувачів вищої освіти з відповідною нормативною базою та навчальною і науковою літературою, а також за навчально-методичними матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники тощо).

8. Методи контролю

Поточний контроль: опитування на семінарських/практичних заняттях; вирішення конкретних правових ситуацій; проведення письмових контрольних робіт з окремих правових інститутів; проведення модульних контрольних робіт (тестування); проведення групових та індивідуальних консультацій.

Підсумковий (семестровий) контроль: складання модульного контролю; складання диференційного заліку.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Таблиця 8.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях. Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами та нормативно-правовими джерелами	0...2	3	0...6
Виконання практичних робіт (підготовка доповіді, есе)	0..2	1	0...2
Практичні заняття, робота у групах	0...2	2	0...4
Захист письмових робіт (відео захист)	0-10	1	0-10
Усього за модуль			1-22
Модуль 2			
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях. Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами та нормативно-правовими джерелами	0...2	8	0...16
Практичні заняття, робота у групах (підготовка доповіді)	0...2	8	0...16
Захист письмових робіт (відео захист)	0-11	1	0-10
Усього за модуль			1-42
Усього за семестр			60...100

Семестровий контроль (диференційний залік) проводиться у разі відмови здобувача від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 20 балів.

Приклад:

1. Поняття, ознаки та значення юридичної деонтології.
2. Види юридичної діяльності.

II. Практична частина (завдання для виявлення рівня сформованості умінь та практичних навичок професійної діяльності). – максимальна оцінка 60 балів

Всього – максимальна оцінка 100 балів.

Під час складання семестрового іспиту слухач магістратури має можливість отримати максимум 100 балів.

Таблиця 8.2. Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти протягом семестру

Задовільно (60...74 бали):

Здобувач володіє теоретичним матеріалом не в повному обсязі, допустив помилки у вирішенні задачі або практичного завдання, його відповіді на запитання не є повними. Зменшення кількості балів в межах 68...74 бали можливе за неточні та неповні відповіді на додаткові запитання. Якщо здобувач невпевнено володіє теоретичним матеріалом вирішив задачу або практичне (лабораторне) завдання з грубими помилками, не відповів на деякі додаткові запитання, виставляється оцінка в межах 60...67 балів.

Добре (75...89 балів):

Здобувач має достатньо глибокі знання з теоретичної частини дисципліни, правильно розв'язав практичне завдання, але його відповіді не є чіткими. Зменшення кількості балів можливе при неточності у формулюваннях та неповних відповідях на теоретичні або практичні запитання. Зменшення кількості балів в межах 75...89 балів можливе за неточні відповіді на теоретичні додаткові запитання.

Відмінно (90...100 балів):

Здобувач твердо знає принципи побудови та аналізу технічного завдання, систему вимог до контролера; принципи побудови каналів передачі даних, організацію фізичного, каналного та програмного інтерфейсу між окремими контролерами; стандарти на сучасні інтерфейси для побудови контролера; принципи побудови локальних обчислювальних мереж, типи протоколів передачі даних, типові схемотехнічні рішення для організації каналів зв'язку; сучасну елементну базу та параметри стандартизованих блоків для побудови контролера СУ; етапи і засоби розробки і налагодження ПЗ контролера СУ; способи програмної реалізації інформаційних зв'язків між функціональними елементами ПЗ управляючих обчислювальних систем; принципи модульно-ієрархічної побудови комплексів програм; підходи до управління обчислювальним процесом та розподілом обчислювальних ресурсів; сучасні методи і засоби автоматизації проектування ПЗ. При цьому здобувач використовуючи знання з дисципліни, повно та правильно відповідає на всі питання, які були поставлені перед ним. У всіх відповідях студент, не допустив суттєвих неточностей, вільно користується

навчальною та науково-технічною літературою з питань дисципліни. Здобувач проявляє вміння логічно і чітко скласти свою відповідь, розв'язати типову задачу та практичне завдання, а також відповідати на всі додаткові питання. Зменшення кількості балів в межах 90...100 можливе при неточних формулюваннях у відповідях на додаткові запитання.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції і практичні заняття з курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача вищої освіти (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>).

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням МОН «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СУЯ ХАІ-НМБ-П/011:2017» та Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>)).

Планується виконання здобувачами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за темами курсу, тестових завдань за модулями (перелік та зміст завдань за темами курсу міститься на сторінці в: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=7217>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в

Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/ustanovchidokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

Електронний ресурс - Mentor, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисципліни, який включає в себе:

Обов'язкові складові:

- конспект лекцій, підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом відповідають темам дисципліни;
- методичні вказівки та рекомендації до практичних (семінарських) занять, а також рекомендації для самостійної підготовки;
- питання, тести для контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Радовецька Л., Лясковська С., Тихомиров О. Юридична деонтологія: від навчання до практики: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2019. 296 с.
2. Юридична деонтологія: навчальний посібник / В. Д. Гапотій, О. Г. Мінкова. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 146 с.
3. Професійна етика юриста: підручник / За ред. проф. В. С. Бліхара; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів; Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2016. 357 с.
4. Сливка С.С. Юридична деонтологія: підручник . Нац. ун-т «Львів. політехніка», Ін-т права та психології. 6-те. вид. К.: Атіка; Х.: Право, 2015. 295 с.
5. Тетарчук І., Дяків Т. Юридичне документознавство: Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Цент навчальної літератури, 2020. 164 с.

Допоміжна:

1. Юридична деонтологія: підручник / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. прав. наук України О. В. Петришина; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2014. 245 с.
2. Петков С., Армаш Н., Калаянов Д. Юридична відповідальність: напрями реформування: Монографія. К.: КНТ, 2018. 102 с.
3. Бердан І. Ю., Москаленко А. В. Приватна юридична практика. К.: Кондор, 2020. 184 с.
4. Тихонович Л. А. Взаємодія норм права і норм моралі в регулюванні трудових відносин: монографія / Л. А. Тихонович. Х.: Юрайт, 2017. 192с.
5. Юридична деонтологія і професійна етика та логіка для юристів: навчально-методичний практикум для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей «Право» і «Міжнародне право». Тернопіль, 2019. 116 с.
6. Колотілова Н. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку: Монографія. К.: Цент навчальної літератури, 2019. 271 с.

7. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України: монографія / Гусаров С. М., Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Музичук О. М., Казанчук І. Д. / Міністерство внутрішніх справ України. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків : Факт, 2022. 452 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. (в ред. від 30.05.2023). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №38. Ст. 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>
3. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. (в ред. від 08.03.2024). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
4. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. (в ред. від 04.05.2024). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
5. Про інформацію: Закон України: від 2.10.1992 № 2657-XII. (в ред. від 27.07.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. (в ред. від 08.10.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
7. Про звернення громадян: закон України від 02.10.1996 № 393/96. (в ред. від 31.12.2023). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
8. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. (в ред. від 23.06.2024). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. стор. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
9. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. (в ред. від 23.06.2024). *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31, ст.545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
10. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012.(в ред. від 23.06.2024). *Офіційний вісник України*. 2012. № 62. Ст. 2509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
11. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI.(в ред. від 23.06.2024). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
12. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382.
13. Про нотаріат. Закон України від 02 вересня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 39. Ст. 383.
14. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 7-8. Ст. 50.

15. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380.
16. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст. 2004.
17. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки: Указ Президента України від 27.09.2021 № 487/202. *Урядовий кур'єр* від 29.09.2021. № 188. / *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021/card6#Public>.
18. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24.03.2021 № 119/2021. *Урядовий кур'єр* від 26.03.2021. № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#n13>.

12.Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Сайт кафедри **702**: URL: <https://education.khai.edu/department/702>.
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
4. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/>
6. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/ua>
8. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України. URL: <http://www.ccu.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://mvs.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Національної поліції. URL: <https://www.npu.gov.ua>
12. Офіційний веб-сайт Вищої ради правосуддя. URL: <http://www.vru.gov.ua>
13. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>